

Lidingö kommun

lidingo.stad@lidingo.se

Rektorerna vid Hersby gymnasium

erik.juntikka@lidingo.se;

carina.karlsson@lidingo.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Hersby gymnasium
i Lidingö kommun

Tillsyn i Hersby gymnasium

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lidingö kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Hersby gymnasium besöktes av Skolinspektionen den 12-14 september 2012.

Fakta om skolan

Hersby gymnasium är en kommunal gymnasieskola med 625 elever. Utbildning bedrivs på naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och introduktionsprogrammet. På naturvetenskapsprogrammets årskurs 2 med inriktningarna naturvetenskap och samhälle samt naturvetenskap. I årskurs 3 med inriktningarna matematik och datavetenskap, miljövetenskap samt naturvetenskap. I årskurs 2 och 3 på samhällsvetenskapsprogrammet med inriktningen samhällsvetenskap. På introduktionsprogrammet finns individuellt alternativ med 11 elever, preparandutbildning med 6 elever och språkintrödn med 10 elever.

Skolans leds av två rektorer där en rektor har ansvar för samhällsvetenskapsprogrammet och introduktionsprogrammet och en rektor för naturvetenskapsprogrammet. Lärarna är organiserade i ämnesövergripande arbetslag i huvudsak enligt skolans program och inriktningar.

Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2010/2011 framgår att andelen elever i Hersby gymnasium som fullföljer sin utbildning inom fyra år är cirka 85 procent, motsvarande för riket är 76 procent. Vidare framgår att den genomsnittliga betygspoängen för skolan är 16,8 poäng, motsvarande för riket är 14,1 poäng. En jämförelse över tid visar att skolans genomsnittliga betygspoäng är något stigande. Andelen elever i Hersby gymnasium med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier är knappt 100 procent, klart högre än motsvarande för riket som är drygt 87 procent. Vad gäller fördelning av kursbetyg och betyg på projektarbetet visar Skolverkets nationella statistik att det för skolan är karaktärsämneskurs 2 som uppvisar lägst andel elever med slutbetyg, 97,5 procent av eleverna uppnår minst betyget Godkänt. I projektarbete uppnår 99,5 procent av eleverna minst betyget Godkänt. Av skolans egen statistik för år 2012 framgår att resultatet är i paritet med resultatet för år 2011. Skillnaderna i resultat mellan de två programmen är små.

Rektorn för introduktionsprogrammet/individuellt program dokumenterar andelen elever som år 2011 och 2012 gått över till nationellt program, preparandutbildning respektive annan sysselsättning. Våren 2012 sökte till exempel 11 av 14 elever på preparandutbildning nationellt program och av 13 elever på individuellt alternativ kommer tre att börja på nationellt program och sex elever går över till annan utbildning.

Helhetsbedömning

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen, utifrån dokumentstudier och intervjuer, att kunskapsresultaten är goda även om det finns elever som inte når alla kunskapskrav. Rektorn tycker även att skolan lyckas väl utifrån den nationella målsättningen med introduktionsprogrammet.

Av tillsynen framgår att skolans arbete för elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven fungerar väl. Skolan behöver dock förbättra rutinerna kring arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram måste fattas samt åtgärdsprogrammen utvecklas så att de t.ex. tydligare kopplas till de nationella kunskapskraven.

Skolinspektionen bedömer att anpassningen till olika elevers behov fungerar väl, även till de elever som behöver ytterligare stimulans. Detta trots att det finns lärare som upplever att det är svårt att anpassa undervisningen efter elevernas skilda behov. Skolinspektionen bedömer även att undervisningen i allmänhet ger eleverna goda möjligheter att utveckla de förmågor läroplanen beskriver.

De elever Skolinspektionen pratat med upplever skolan som trivsamt och i stort sett fri från mobbning och kränkningar. Skolledning och lärare delar den uppfattningen. På skolan bedrivs ett omfattande värdegrundsarbete. Likabehandlingsplanen behöver dock bättre beskriva konkreta åtgärder utifrån gjord kartläggning av verksamhetens behov och introduktionsprogrammet behöver tydligare ingå i skolans kartläggning. Vidare behöver skolan tydliggöra när eventuella kränkningar ska rapporteras till rektorerna.

Tillsynen visar att skolans rektorer har en god bild av den verksamhet de leder och tar ansvar för att skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete där t.ex. undervisningen och kunskapsresultaten följs upp och analyseras.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som huvudman och rektorn måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot bakgrund av detta fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lidingö kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 18 januari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Lidingö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Säkerställa att skolans personal har kännedom om när de ska anmäla till rektor att en elev kan ha ansett sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.
- Se till att det i planen mot kränkande behandling anges vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Av intervjuerna med rektorerna och lärare framgår att det finns ett nära samarbete mellan rektorerna och personal då en elev ansett sig vara utsatt för kränkande behandling. Det finns även en blankett för anmälan till rektor vid eventuell kränkning. Ibland uppger personalen dock att de "löser saker direkt på plats när de inträffar". I dessa fall sker inte alltid en rapportering även om händelsen skulle kunna tänkas upplevas som kränkande av en elev. På fråga från Skolinspektionen till rektorerna och personal visar det sig att skolan inte tydligt har fastställt rutiner för kontakt med rektorerna.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans "Likabehandlingsplan samt plan mot diskriminering och kränkande behandling 2012/2013". I planen saknas verksamhetsspecifika åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året med anledning av gjord kartläggning. Vidare saknar planen en redogörelse för hur föregående läsårs planerade åtgärder har genomförts. Introduktionsprogrammets personal och elever har inte heller varit lika delaktiga i kartläggningen av verksamheten som övriga program.

Med anledning av ovanstående förelägger Skolinspektionen Lidingö kommun att tillse att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. En plan mot kränkande behandling behöver även upprättas i enlighet med skollagens krav.

Av läroplanen framgår att alla som arbetar i skolan ska visa respekt för den enskilda eleven.

På de nationella programmen uttrycker några elever, i intervjuer med Skolinspektionen liksom också framgår i en nyligen genomförd enkät, att det finns lärare som uttrycker sig (verbalt eller genom gester och miner) på ett sätt som kan uppfattas som kränkande. Eleverna i Skolinspektionens intervjuer uppger dock att de personligen inte upplever t.ex. raljerande skämt som kränkande men tror samtidigt att någon kanske skulle kunna tycka det. Lärarna bekräftar att det kan ha hänt att de uttryckt sig dumt men utan avsikt att kränka någon elev. Enligt lärarna kan det finnas skäl att gemensamt fundera och samtala om förhållningssättet gentemot eleverna. Rektorerne uppger att signaler om att någon vuxen uttryckt sig klumpigt genast hanteras. Detta bekräftas av lärare och elever. Svaren på ovan refererad enkät har för några veckor sedan skickats ut till alla arbetslag för reflektion. Senare ska resultatet av arbetslagsdiskussionerna återkopplas till skolledningen.

Med anledning av att skolan arbetar med att komma till rätta med detta avstår Skolinspektionen från att ingripa.

Författning

6 kap. 8, 10 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Lidingö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att åtgärdsprogram ska utarbetas för elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

I samband med tillsynen som Skolinspektionen har genomfört har exempel på åtgärdsprogram granskats. Åtgärdsprogrammen är inte alltid tydligt relaterade till läroplanens krav. Det framgår inte heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I vissa program saknas överklagandehänvisning.

Av intervjuerna med rektorer och lärare framgår att rektorena, eller de som de har överlåtit beslutanderätten till, fattar beslut om att upprätta åtgärdsprogram. Beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram fattas däremot inte i de fall det visat sig att eleven inte är i behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen förelägger därför Lidingö kommun att se till att åtgärdsprogrammen tydligare relateras till läroplanens krav, beskriver hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt innehåller en överklagandehänvisning. Vidare att beslut fattas om att inte upprätta åtgärdsprogram i förekommande fall.

Författning

3 kap. 9 § skollagen, 28 kap. 16 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Mats Peterson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).